

Ključne rešitve v predlogu Zakona o dolgotrajni oskrbi in obveznem zavarovanju za dolgotrajno oskrbo

Anita Jacovič
Ministrstvo za zdravje
27. november 2017, NIJZ

Kje smo?

- **Projekcije kažejo, da bo v Sloveniji leta 2060 skoraj 30 % prebivalcev starejših od 65 let**
- **Povečuje se pričakovano trajanje življenja, pri čemer se ne podaljšujejo sorazmerno leta zdravega življenja, zato v starosti podaljšuje obdobje, ko za opravljanje osnovnih in podpornih dnevnih opravil potrebujemo pomoč druge osebe**
- **Že danes skoraj 50 % oseb nad 85 let potrebuje dolgotrajno oskrbo**
- **Povečujejo se izdatki za dolgotrajno oskrbo**
- **Konceptualni premik od zadovoljevanja potreb k ohranjanju in izboljšanju telesnega ter duševnega zdravja v vseh starostnih obdobjih**
- **Spremenjena demografija ter spremenjena pričakovanja uporabnikov zahtevajo nove rešitve in ena izmed teh je tudi predlog zakona o dolgotrajni oskrbi**
- **Potrebna so dodatna sredstva**

Izhodišča

- Definicija DO
- Usklajena izhodišča med resornima ministrstvoma
- Zaključki posveta o DO v DS RS 24. 10. 2016
- Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020
- Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025
- Predlog Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2014–2018: poglavje 2.3. Starostniki
- Strategija obvladovanja demence v Sloveniji do leta 2020
- **Zaključki projekta AHA.SI**
- Prejšnji predlogi zakonov o dolgotrajni oskrbi
- Razprave in zapisniki delovnih podskupin

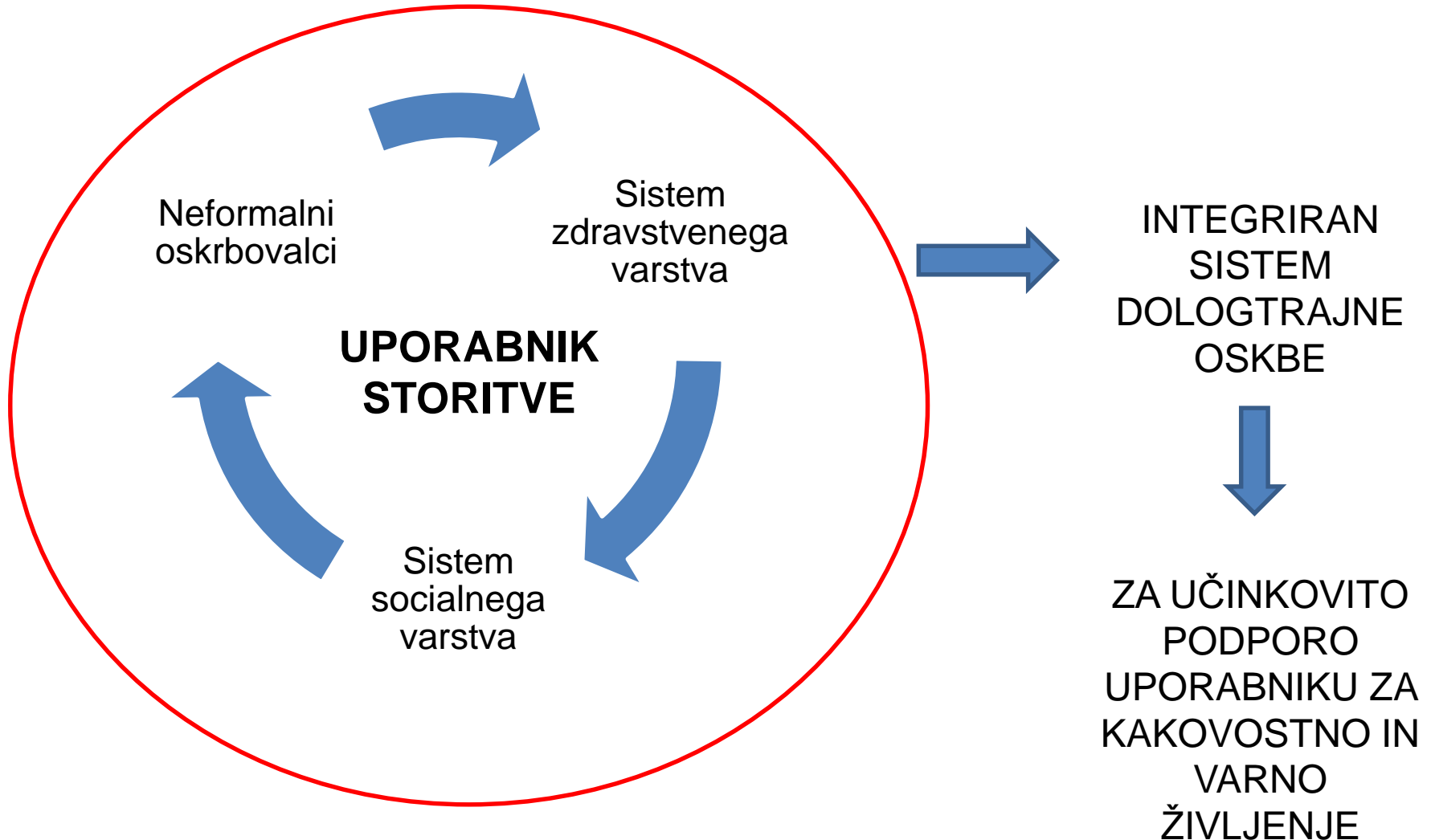
Mednarodna definicija dolgotrajne oskrbe (OECD, EUROSTAT, WHO – SHA metodologija)

- **Dolgotrajna oskrba je niz storitev, ki jih potrebujejo ljudje z zmanjšano stopnjo telesnih in kognitivnih sposobnosti in so posledično v daljšem časovnem obdobju odvisni od pomoči pri izvajanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil**

Namen zakona

DOLGOTRAJNA OSKRBA JE INTEGRIRANA DEJAVNOST SOCIALNIH IN ZDRAVSTVENIH STORITEV

SOCIALNE STORITVE

- Socialni servis
- Pomoč na domu (pod pragom)
- Prostovoljstvo
- Socialno vključevanje

STORITVE DOLGOTRAJNE OSKRBE

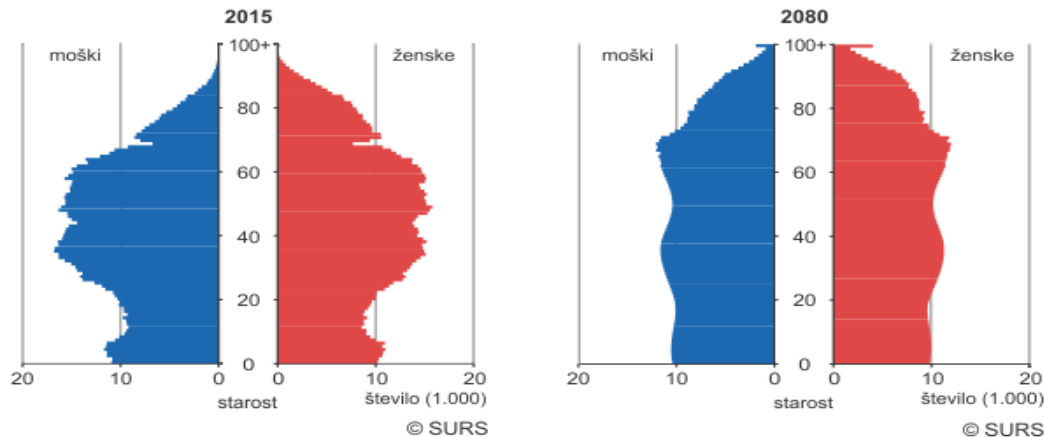
- Pomoč pri osnovnih dnevni aktivnostih
- Pomoč pri podpornih dnevni aktivnostih
- Neakutna zdravstvena nega
- Storitve za ohranjanje samostojnosti

ZDRAVSTVENE STORITVE

- Preventiva pred KNB in krepitev zdravja
- Zdravljenje
- Zdravstvena nega
- Medicinska rehabilitacija

Kdo so v predlogu zakona upravičenci do dolgotrajne oskrbe in zakaj taka odločitev?

STANJE V LETU 2013	Prejemniki 2013	Prejemniki 2014	% vseh prejemnikov 2014	% prejemniki od 65 -79let	% prejemniki od 80+let
Institucionalno varstvo	21.902	22.173	36,5	24	55
Dnevno varstvo	485	434	0,7	17	39
Storitve v domačem okolju	20.744	20.995	34,6	27	51
Denarni prejemki za DO	17.181	17.148	28,2	13	30
Skupaj	60.312	60.750	100	22	47

69 % uporabnikov dolgotrajne oskrbe + 65 let

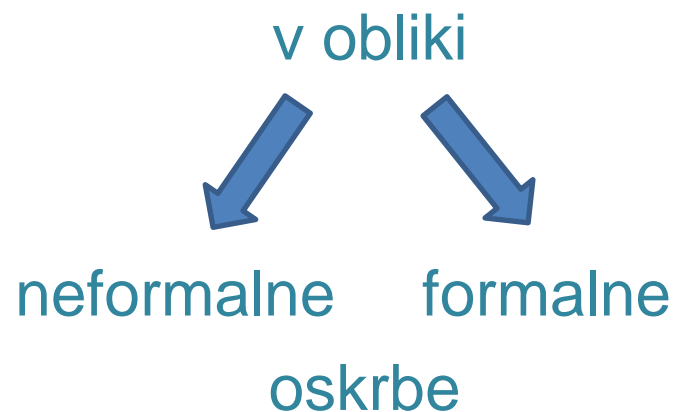
Cilji zasledovani v predlogu zakona

- Poenotenje pravic
- Enotna ocena upravičenosti
- Integrirana mreža izvajalcev
- Koordinirano izvajanje
- Integriran upravni, strokovni in finančni nadzor
- Integrirano financiranje

Storitve dolgotrajne oskrbe

- Pomoč pri osnovnih dnevnih opravilih
- Pomoč pri podpornih dnevnih opravilih
- Neakutna zdravstvena nega
- Storitve v podporo ohranjanja samostojnosti in preprečevanja poslabšanja stanja

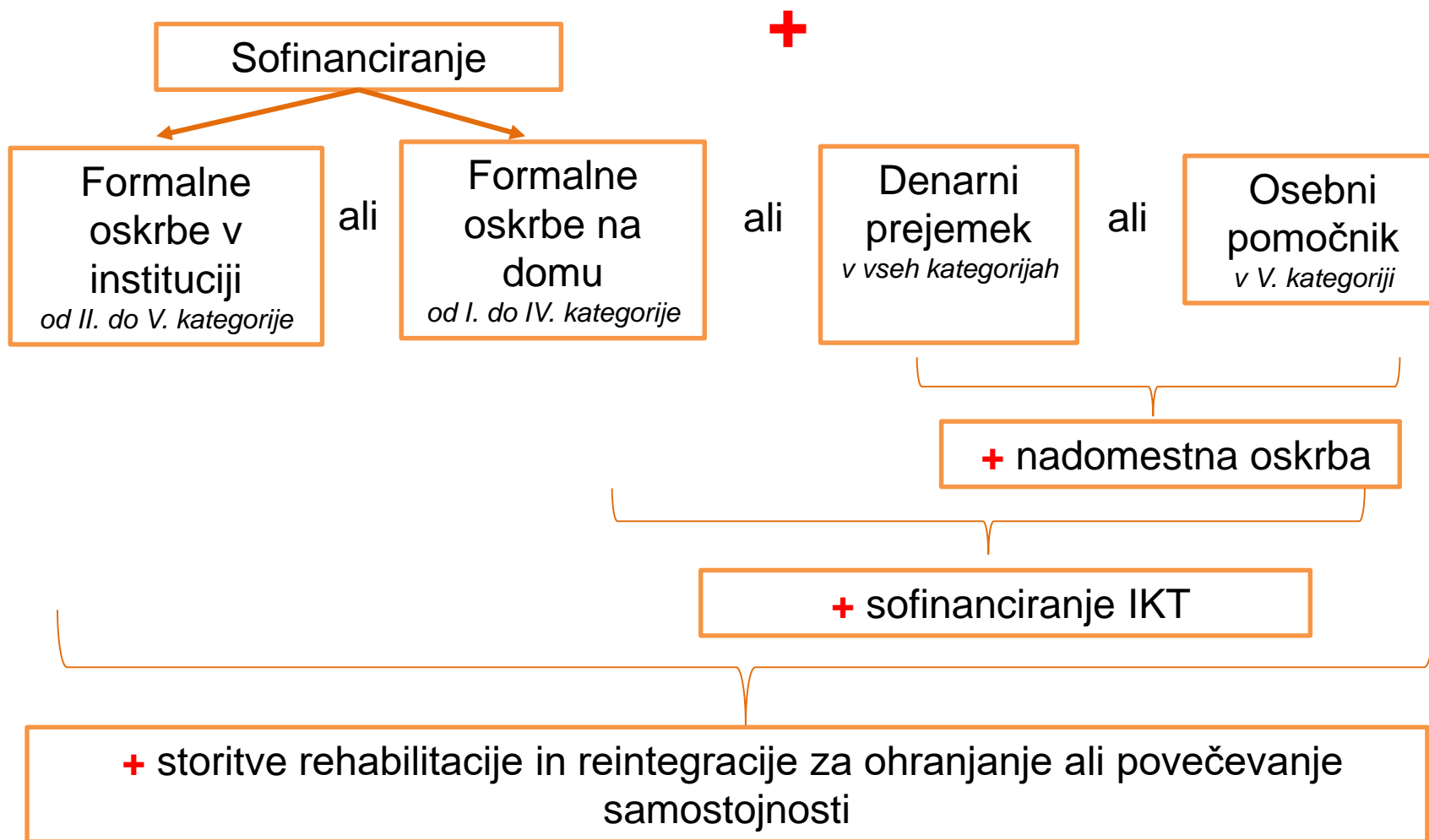

Storitve v podporo ohranjanja samostojnosti in preprečevanja poslabšanja stanja

- Storitve rehabilitacije in reintegracije za ohranjanje ali povečevanje samostojnosti in zmanjšanje potreb po pomoči oziroma preprečevanje poslabšanja stanja uporabnika in storitve svetovanja za prilagoditev bivalnega okolja
- Pripomočki in storitve informacijsko komunikacijske tehnologije ter storitve na daljavo za spremljanje telesnih aktivnosti in zagotavljanje varnosti

Pravice iz dolgotrajne oskrbe

- Strokovno svetovanje, ocena potreb, v primeru upravičenosti osebni in izvedbeni načrt

Pravice v novem sistemu dolgotrajne oskrbe

	1. kategorija		2. kategorija		3. kategorija		4. kategorija		5. kategorija	
Ocena z novim orodjem	od 12,5 do 26,99 točk		od 27 do 47,49 točke		od 47,5 do 69,99 točk		od 70 do 89,99 točk		od 90 do 100 točk	
Prejemek za neformalno oskrbo na domu v enotah	116		180		277		335		422	
ali										
Formalna oskrba na domu izraženo v enotah	JV	ZV	JV	ZV	JV	ZV	JV	ZV	/	
	70 %	30 %	70 %	30 %	70 %	30 %	70 %	30 %		
	231	99	360	154	550	236	670	287		
ali										
Sofinanciranje storitev formalne oskrbe v instituciji (celodnevno varstvo) v enotah	/		JV	ZV	JV	ZV	JV	ZV	JV	ZV
			70%	30%	70 %	30 %	70 %	30 %	70 %	30 %
			271	116	420	180	508	217	639	270
ali										
Osebni pomočnik	nadomestilo v višini minimalne plače (805 eurov/mesec)									

- Enota je enaka 1 euro ob uveljavitvi zakona
- Letno se valorizira v skladu z rastjo življenjskih stroškov

Pravica do storitev rehabilitacije in reintegracije za ohranjanje ali povečevanje samostojnosti

- Storitve je v celoti financirana iz javnih sredstev – tako za uporabnike v neformalni oskrbi kot za uporabnike v formalni oskrbi

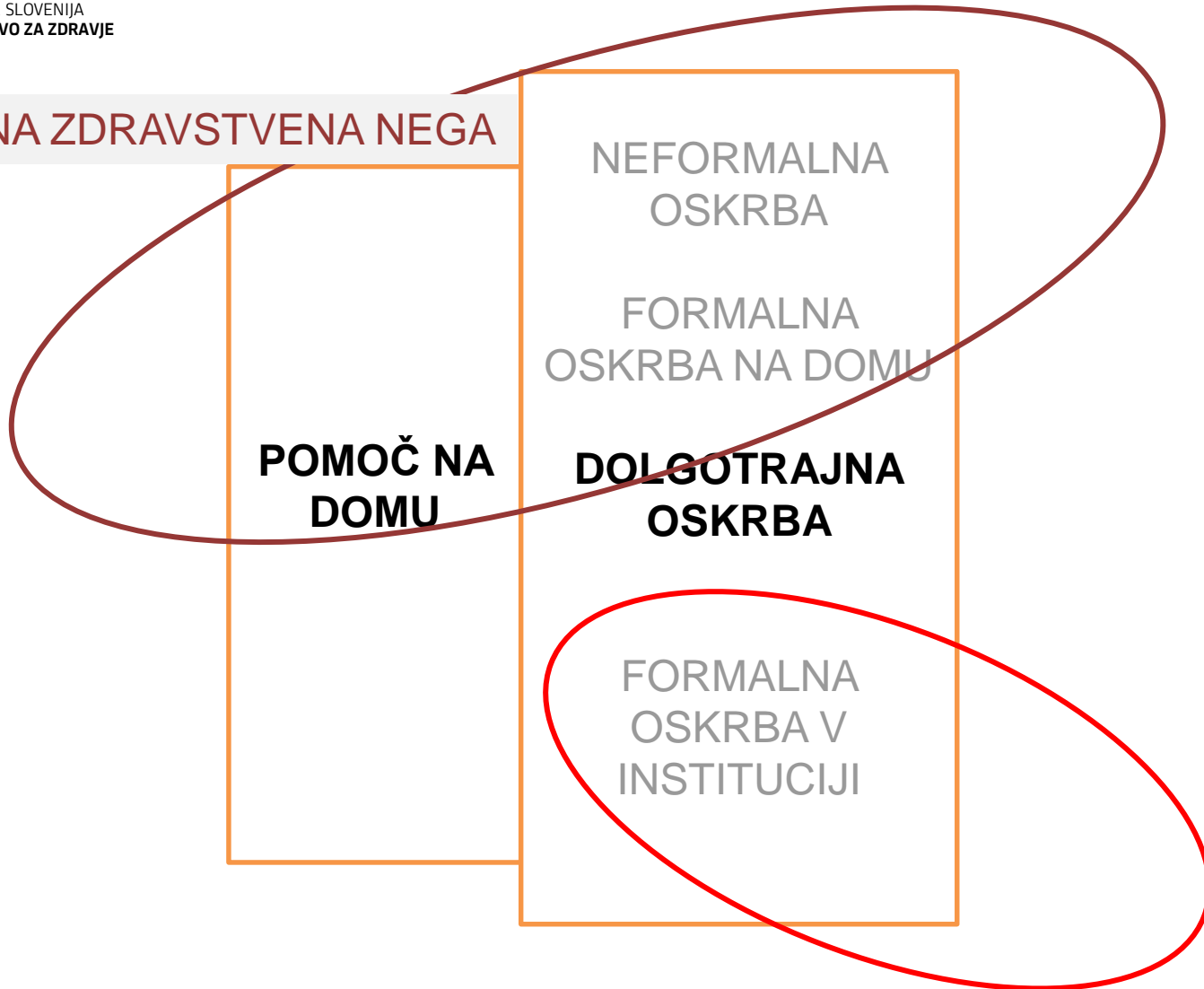
	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija	4. kategorija	5. kategorija
Obseg enot letno v posamezni kategoriji	220	300	500	540	460

- Enota je enaka 1 euro ob uveljavitvi zakona
- Letno se valorizira v skladu z rastjo življenjskih stroškov

- Pravica do IKT – za uporabnike, ki storitev koristijo na domu - do višine 120 eurov letno.

PATRONAŽNA ZDRAVSTVENA NEGA

ZDRAVSTVENA NEGA PRI IZVAJALCU
FORMALNE OSKRBE V INSTITUCIJI

		2020
DO ZA UPORABNIKE	Potrebna sredstva za prejeme v denarju in formalno oskrbo	298.303.920,35
	Nadomestna oskrba ¹	3.505.171,86
	Pripomočki in storitve IKT ter storitve na daljavo za zagotavljanje samostojnosti in varnosti uporabnika v domačem okolju (populacija 37.827 oseb)	5.356.289,66
	Potrebna sredstva za sklop novih storitev za ohranjanje samostojnosti (storitve izvajajo socialni delavec, delovni terapevt, diplomiran fizioterapevt in diplomirana medicinska sestra)	24.293.864,40
	Skupaj	331.459.246,30
Drugo	Nagrajevanje kakovosti in uspešnosti (1 % sredstev namenjenih za FOI in FOND)	2.490.571,61
	Režijski stroški (5 %): - Osebe vstopnih točk (100 oseb), - plansko analitsko delo, finančno računovodska služba... - Prostori, IKT, avtomobili,.. - Materialni stroški	16.572.962,31
	Potrebna dodatna sredstva za razvoj storitev in usposabljanje	2.971.888,69
	Korekcijski faktor za ruralno okolje (izvajanje formalne oskrbe na domu)²	87.689,35
Skupaj	353.582.358,23	
Viri v letu 2015 (po metodologiji SHA)		356.870.000,00
Prenos v podračuna za DO		246.204.000,00
Primanjkljaj		107.378.358,23

Obvezno doplačilo za dolgotrajno oskrbo v višini 0,48 % od zavarovalnih osnov

Status zavezancev ZD	Znesek na mesec
Upokojenci	Min. 1,4 - max. 19,8 eur
Zaposleni	Min. 4,3 – max. 31,6 eur
Samozaposleni	Min. 4,3 – max 31,6 eur
Brezposelni	Min. 2,6 – max 6,6 eur

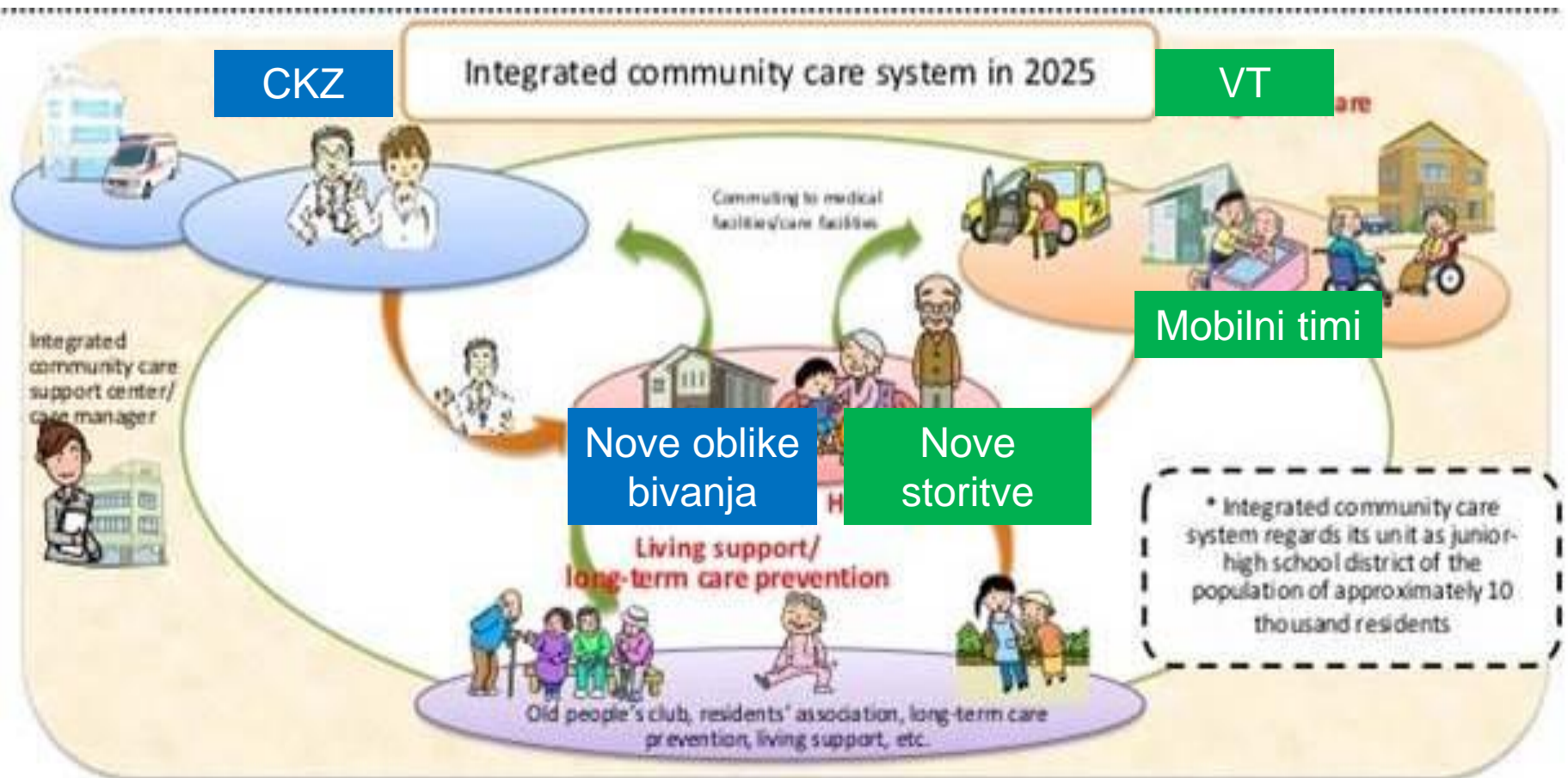
OP 2014 – 2020 za področje DO

1. Izvedba pilotnih projektov, ki bodo podpirali prehod v izvajanje systemskega zakona o dolgotrajni oskrbi (razpis oktobra 2017)
 - 3 pilotne lokacije v vzhodni kohezijski regiji
 - Vstopna točka: ocenjevanje upravičenosti, osebni načrt, informiranje in svetovanje
 - Interdisciplinarni mobilni timi
 - Nove storitve za ohranjanje samostojnosti (rehabilitacija, svetovanje, IKT rešitve)
 - Koordinacija s službami v socialnem varstvu in zdravstvenem varstvu
 - Usposabljanja in evalvacija novih mehanizmov
2. Prilagoditev in preoblikovanje obstoječih mrež institucionalnega varstva ter vstop novih izvajalcev za nudenje skupnostnih storitev in programov za starejše (razpis januarja 2018)
 - 12 do 15 projektov v V in Z kohezijski regiji
 - Nove skupnostne oblike storitev

Integrirana skupnostna oskrba v 2025

- Višja kakovost življenja
- Nova delovna mesta
- Starejšim prijazno okolje

Dileme iz javne razprave

Pripombe iz javne razprave

- **Medikalizacija**
 - Tim za oskrbo: socialni oskrbovalec z NPK, bolničar, tehnik ZN
 - Tim za ohranjanje samostojnosti: socialni delavec, fizioterapevt, delovni terapevt
 - Ne spreminjamo obstoječih kompetenc, pomoč pri podpornih opravilih ne reguliramo, akutna zdravstvena nega in medicinska rehabilitacija ostajata v OZZ
- **Spodbujanje neformalne oskrbe**
 - Krepitev oskrbe na domu
 - Za primerljive potrebe bodo uporabniki dobili primerljive pravice in pomembno več storitev v oskrbi na domu
- **Večja finančna obremenitev uporabnikov**
 - Obvladovanje izdatkov iz žepa in javnofinančna vzdržnost

Pripombe iz javne razprave

- VDC in CUDV ne želijo biti izvajalci DO
- Pomanjkljiv nadzor
- Vstopna točka na ZZZS
- Kako bomo zagotovili primerljive pravice za odrasle?
- Krepitev usposabljanj vseh izvajalcev DO
- Uvajamo nadzor nad ustrezno oskrbo v neformalni oskrbi in krepimo nadzor formalnih izvajalcev
- Uvajamo nadzor nad postopki uveljavljanja pravic
- Enotna ocena upravičenosti za vse oblike DO, samostojni tim ocenjevalcev